

Átadták a Kisebbségekért Díjakat

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök 2006. december 19-én az Országház Vadász-termében, a Kisebbségek Napja alkalmából tizennégy kitüntetettnek adta át a Kisebbségekért Díjakat. Az eseményen Sólyom László köztársasági elnök és Szili Katalin, az országgyűlés elnöke is részt vett.

Gyurcsány Ferenc a díjátadó ünnepségen mondott beszédében hangsúlyozta: van valami, ami egyetlen embertől sem vitatható el: az, hogy saját identitását maga válassza meg. Mint mondta, a büszkeség és a tolerancia együtt egy élhető világot hoz létre, és mi, magyarok természetesen büszkék vagyunk magyarságunkra. *„De ha bántják a szlovákokat, azért mert szlovákok, akkor azt kell mondanom, hogy szlovákok is vagyok. Hogyha bántják a románokat, mert románok, akkor románok is vagyunk...”* - fogalmazott a miniszterelnök.

Véleménye szerint a mai világ olyan, ahol a politikai, kulturális és vallási határok keresztül-kasul szelik egymást, de nem a határok azok, amelyek végül eldöntik, hogy mi emberek milyenek vagyunk, hanem éppen az a képességünk, hogy át tudjuk lépni ezeket a határokat. A határok nem csak elválasztani, hanem összekötni is tudnak minket – jegyezte meg.

A Magyar Köztársaság miniszterelnöke által alapított Kisebbségekért Díjat 1995 óta minden év decemberében adják át a kisebbségek érdekében – a közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban és a gazdaság területén – kiemelkedő tevékenységet végző hazai és határon túli személyeknek, illetve szervezeteknek.

A 2006. évi Kisebbségekért Díj kitüntetettjei

Hajdú István és Hevesi József

Nemzetiségi referensként Bács-Kiskun és Békés megye kisebbségi életében betöltött, több évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenységük elismeréseként részesültek megosztott Kisebbségekért Díjban.

Hajdú István a 80-as évektől foglalkozott felnőttképzés mellett közösségfejlesztéssel, kulturális hagyományörző és nyelvi táborok szervezésével. 1988 óta a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat nemzetiségi referense, jelenleg vezető főtanácsos. Meghatározó szerepet vállalt és vállal a megyei kisebbségpolitika formálásában és a közösségek működési feltételeinek javításában. Kezdeményezésére jött létre a Bács-Kiskun megyei Nemzetiségi Alapítvány és a megyei Nemzetiségi Központ, melyeknek jelenleg is a vezetője. Több színvonalas, a kisebbségi autonómia s identitás kérdéskörével foglalkozó szakmai és tudományos konferencia, hagyományörző kulturális rendezvénysorozat fűződik a nevéhez. A Bács-Kiskun megyében élő nemzetiségekről és a kisebbségi önkormányzatok működéséről szóló, tudományos igényű munkája mellett, számos tanulmánya foglalkozik a romák társadalmi helyzetével, annak sajátosságaival. Az utóbbi években részt vállalt a cigány lakosság szociális helyzetét, foglalkoztatását elősegítő Phare és Equal program előkészítésében, lebonyolításában. Szakmai, módszertani felkészültsége, sokoldalú kulturális érdeklődése, empatikus, együttműködő személyisége révén élvezzi a kisebbségi közösségekhez tartozók bizalmát.

Hevesi József vezető főtanácsosként látta el a Békés

megyei Közgyűlés nemzetiségi referensi feladatait. Az önkormányzati rendszer kialakulásánál segítette a korábbi szervezeti struktúrák átalakításával járó változások megvalósítását. Szakmai segítséget nyújtott az alföldi szlovákok oktatási és kulturális intézményei működéséhez, a románok szellemi, kulturális és egyházi intézményrendszer fejlesztéséhez, Arad és Békés megyék határmenti kapcsolatának kiteljesedéséhez. Munkája során a megyében élő öt kisebbség intézményeivel, kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, művészekkel együttműködve segítette a közösségek anyanyelvének és kultúrájának fennmaradását. Munkájával hozzájárult a Békés Megyei Romaügyi Tanács 2004-ben történt megalakulásához. Személyes emberi kapcsolatait, a közös célokért végzett tevékenység során kialakult barátságok révén is sajátjának tekintette a megyében élő valamennyi nemzetiség ügyét.

Dr. Karagics Mihály

Nyugdíjba vonulása alkalmából, a magyarországi horvát kisebbség érdekében évtizedeken át végzett, elkötelezett munkájáért, életpályája elismeréseként részesült a Kisebbségekért Díjban.

A garai születésű Karagics Mihály az oktatás és a kisebbségi közélet területén negyven éve aktívan és eredményesen dolgozik a magyarországi horvátok fennmaradásáért, a Magyarországon hét régióban élő horvátok nyelve, identitástudata, kultúrája fejlesztéséért. Közéleti tevékenységét a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségében kezdte,

majd a Gradistyei Horvátok Egyesületének lett az elnöke. Nevéhez kötődik a Magyarországi Horvátok Szövetsége közgyűlésének megszervezése, amelynek 1990-től 1995-ig főtitkára volt. 1995-től tölti be az Országos Horvát Önkormányzat elnöki tisztségét. 1997-2003 között az Európában élő autochton horvátok szervezetének elnöke. 1999 óta a Horvát Köztársaság tiszteletbeli konzulja. Említésre méltó a kisebbségek kultúrájának közvetítését szolgáló publikációs tevékenysége is. Háromszor választották meg az Országos Horvát Önkormányzat elnökévé.

Kasza József

A vajdasági magyar közösség érdekében végzett kimagasló közéleti tevékenysége elismeréseként részesült a Kisebbségekért Díjban.

Kasza József, a rendkívül válságos 90-es években személyes biztonságát kockára téve állt ki a délvideki magyarokért. Az elmúlt több mint másfél évtizedben munkájával jelentős eredményeket ért el a délvideki magyar kulturális szervezetek és intézmények megőrzésében, a magyar oktatási intézményrendszer kiépítésében és a kisebbségi érdekérvényesítésben a nyelvhasználat terén. Erdeme, hogy Szabadka városa a háborús időszak minden nehézsége ellenére megőrizte békéjét és soknemzetiségű jellegét. A Vajdasági Magyar Szövetség elnökeként képviselt – konfliktusok árán is felvállalt – következetes politikájával reális képet vázolt a térségben élő magyar kisebbség helyzetéről, törekvéseiről a Szerb Állam által szavatolt perszonális/kulturális autonómia keretében. Tette mindezt úgy, hogy az ott élő más kisebbségek problémáira is érzékenyen figyelt.

Dr. Kállai Ernő

A romák társadalmi integrációja érdekében, pedagógusként és tudományos kutatóként végzett munkájának elismeréseként részesült a Kisebbségekért Díjban.

Kállai Ernő roma családban nevelkedett. Első generációs értelmiségiként több területen folytatott sikeres tanulmányokat. Kezdetben a családi hagyományok nyomán muzsikusként készült, konzervatóriumot végzett. Később történész diplomát szerzett, de tanult szociológiát, politológiát, s jogi doktorrá avatták. A jogelmélet, jogszociológia területével foglalkozó Ph.D. disszertációjának védelme előtt áll. Volt általános iskolai napközis nevelő-, majd történelemtanár, kollégiumi nevelőtanár s egyetemi oktató. Jelenleg a Magyar Tudományos Akadémia Kisebbségkutató Intézete Romológiai Kutatócsoportjának, illetve a Váci Apor Vilmos Katolikus Főiskola Romológiai és Alkalmazott Társadalomtudományi Intézetének vezetője. Nevéhez fűződik a roma nemzetiségi tanító és óvodapedagógus szakok tudományos alapjainak lerakása. Megközelítőleg ötven – a tudományos közélet által is számon tartott – dolgozatot adott közre magyar és idegen nyelven, rangos szakmai folyóiratokban, tanulmánykötetben. Az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítványánál a roma programok egyik vezetője.

Moldován Stefánia

Művészi pályafutása és helyi közéleti aktivitása során a hazai örmény közösség széles körű képviseletében kifejtett munkája elismeréseként részesült a Kisebbségekért Díjban.

Moldován Stefánia pályáját az Operaház énekkarában kezdte. 1954-től a Szegedi Nemzeti Színház tagja, 1961-től az Operaház magánénekesese. Kiegyenlített, telt hangja mellett, alakításainak drámaiságával és szenvedélyességével került az operaház vezető szopránjai közé. Elsősorban Verdi-hősnők megformálásával ért el kiemelkedő sikereket, de repertoárján szerepeltek Mozart- és Puccini-operák szerepei is. Rendszeresen fellépett nemzetközi hangverseny- és operaszínpadokon. Számos lemezfelvétel mellett nevéhez kötődik az Ódry Árpád Művészotthon

megalapítása. A közönség szavazatai alapján 2005-ben bekerült a Halhatatlanok Társulatába. Budapest XIII. kerületében örmény önkormányzati képviselővé, Angyalföld díszpolgárává választották. Művészi sikerei mellett aktív szerepet vállalt a magyarországi örmény kisebbség közéletében, bizonyítva a közösség ügye melletti elkötelezettségét.

Mukics Ferenc és Mukicsné Kozár Mária

A szlovén kisebbség kultúrájának és nyelvének fennmaradásáért, az identitás megőrzéséért végzett munkájuk elismeréseként részesültek megosztott Kisebbségért Díjban.

Mukics Ferenc a Ljubljana Egyetemen szerzett bölcsészdiplomát. 1980 és 2000 között a Magyar Rádió magyar és szlovén nyelvű műsorainak szerkesztő-riportere volt, dolgozott a Magyar Televízió nemzeti-ségi adásaiban is, részt vett a Porabje című magyarországi szlovén újság elindításában majd a Vas Népe című megyei napilap olvasószervezőjeként dolgozott. 2000-tól a Szentgotthárdi Szlovén Rádió alapító ügyvezető-főszerkesztője.

Irodalmi szlovén nyelven és nyelvjárásban is ír. 2005-ben jelent meg a Szlovén-szlovén-magyar – szakmai körökben is nagy visszhangot kiváltó – szótára, illetve a vasi szlovén nyelvjárásban írt Garabonciás című regénye. Fiával, Mukics Dusánnal két-kötetes, kottamellékletet is tartalmazó Vas megyei népdalgyűjteményt adott ki.

Mukicsné Kozár Mária a szombathelyi Savaria Múzeumban kezdte néprajzkutatói munkáját. 1982-ben a Szentgotthárdi Pável Ágoston Múzeum igazgatója lett. Nevéhez kötődik „A Szentgotthárd környéki szlovének” című állandó kiállítás létrehozása. Több mint kétszáz tudományos és tudományos ismeretterjesztő írást, valamint hat könyvet publikált szlovén és magyar nyelven. Köztük 1996-ban az úttörő munkának számító kétnyelvű könyvet, A magyarországi szlovének néprajzi szótárát. Kozár Mária a szombathelyi Szlovén Kisebbségi Önkormányzat elnöke, az Országos Szlovén Önkormányzat Elnökségének tagja.

A Mukics házaspár közös munkában szlovén népi ismereti tankönyvet is írt. Mindketten aktív résztvevői a hazai szlovén kisebbségi közéletnek.

Dr. Petrusán György

Életútja, a magyarországi román kulturális értékek megőrzése és fejlesztése érdekében kifejtett több évtizedes pedagógusi munkája, valamint közéleti tevékenysége elismeréseként részesült a Kisebbségért Díjban.

Petrusán György az ismert békési román faluból, Méhkerékről származik. Egyetemi diplomáját Budapesten szerezte, majd több mint négy évtizeden át a Szegedi Tanárképző Főiskolán irányította a magyarországi román pedagógusok képzését. 1980 és 2002 között a Román Tanszék vezetője volt. Szakterülete a román irodalom és kultúra története. E témakörökben számos főiskolai jegyzetet és középiskolai

tankönyvet írt. Publikációi Romániában is keresett kultúrtörténeti forrásmunkák. Kandidátusi fokozatot szerzett. A Szegedi Egyetemen jelenleg is tanít. Szakmai felkészültsége példaértékű a fiatal nemzedékek számára. Petrusán György meghatározó személyisége a hazai román közéletnek. Harminc évig volt a Magyarországi Románok Szövetsége vezető testületeinek tagja, majd 1983-1995 között a kulturális szervezet elnöke. Szegeden, 2006-ban harmadik alkalommal választották meg a román kisebbségi önkormányzat elnökévé. A nemzetiségi kérdés egyik legjobb elméleti ismerője, aki számos publicisztikai munkájában világított rá a magyarországi románság körében zajló társadalmi és szocializációs folyamatokra, alternatív javaslatokat vázolva az aszimilációs jelenségek visszaszorítására.

Rézműves Melinda

A roma kultúra megismertetéséért és fennmaradásáért végzett sokrétű tevékenységéért részesült a Kisebbségért Díjban.

Rézműves Melinda hagyományos cigányközösségben nevelkedett Hodászon. Kezdetben állami gondozott gyermekekkel foglalkozott, majd óvónő lett. 1995-ben az ELTE BTK néprajz szakán szerzett diplomát. Jelenleg a Pécsi Tudományegyetem néprajz-kulturális antropológia Ph.D programjának végzős hallgatója. 1987-től dolgozik a Fővárosi Önkormányzat Cigány Házában, jelenleg igazgatóhelyettesként. Munkája nagyban hozzájárult az intézmény sikerességéhez, elismertségéhez. Részt vett a roma gyermekek és fiatalok tehetséggondozásában, tanulásuk ösztönzésében. A roma kultúra megmentése s megismertetése érdekében számos néprajzi kutatótábort szervezett és vezetett. A gyűjtött anyagból népi ismereti könyveket, hangzó anyagot és filmeket szerkesztett. Nevéhez kötődik a 2002-ben Hodászon felavatott – a roma kultúra tárgyi értékeinek megmentése szempontjából példaértékű – első Roma Tájház létrehozása. Kimagasló érdeme a hazai romani nyelvjárások feltérképezése és a gyermekek nyelvtanulását segítő oktatóprogramok kidolgozása. Jelentős szerepet vállal a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájának a romani nyelvhez kötődő kiterjesztésének szakmai előkészítésében, valamint a roma nyelv és kultúra tanári szak egyetemi szintű akkreditációs folyamatában. Az ELTE Idegennyelvű Továbbképző Központjának vizsgázató tanáraként foglalkozik a romani nyelv magas szintű fejlesztésével. Szakmai tevékenysége nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a roma emberek értékékként éljék meg identitásukat, a többségi társadalom pedig megismerje kultúrájukat, ezáltal befogadóbbá, gazdagabbá váljon.

Sója Dénes

Több évtizedes közéleti aktivitásáért, a Magyar Egyesületek Szövetsége alelnökeként és Horvátország egyetlen ma-

gyar többségű járásának eredményes fejlesztéséért végzett tevékenységéért részesült a Kisebbségért Díjban.

Sója Dénes 1969-től tizenkét éven át volt a Horvátországi Magyarok Szövetsége ellenőrző bizottságának elnöke, elnökségi tagja, illetve 1980-tól egyéves megbízatással a szövetség elnöke. 1997 májusában az újonnan alakított hercegszőlői járás tanácsának elnökévé választották. 2001-ben a helyhatósági és regionális választásokon a Horvát Szociáldemokrata Párt listavezetőjeként megválasztották a járás elöljárójává. Ezt a tisztségét a 2005. évi választások után is megőrizte. 1998-ban alakult meg a Magyar Egyesületek Szövetsége. A harminchat bejegyzett horvátországi magyar egyesületet és civil szervezetet magában foglaló szövetség a legnagyobb horvátországi magyar érdekvédelmi szervezet, amelynek Sója Dénes az alapításától alelnöke. A szövetség célja a Horvátországban élő magyar kisebbség közös érdekeinek megfogalmazása és képviselése elsősorban az oktatás, a tájékoztatás, a kultúra, a tudomány, a gazdaság, valamint a szociális kérdések terén.

Varga Ilona

Az előítéletek ellen küzdő újságírói munkásságáért és széleskörű közéleti szerepvállalásáért részesült a Kisebbségért Díjban.

Varga Ilona népművelő-magyar szakos tanári diplomát szerzett Pécsen. 1988-tól a tanítás mellett a Magyar Rádióban akkortájt induló Cigányféléra

műsorvezető-riportere, később szerkesztője lett. Készített tévés riportokat és folyamatosan képezte magát. Újságírói, média-szakemberi, majd szociológusi diplomát szerzett. Az országban elsőként tette le a magyar-beás, beás-magyar tolmácsvizsgát. A Magyar Televízióban a Cigány Magazin című műsornak volt egy ideig a felelős szerkesztője, majd a roma életutakat bemutató televíziós riportsorozat szerkesztő-riportere lett. Újságírói munkája mellett fontos közéleti feladatokat is betölt. Többek között a Gandhi Közalapítvány, a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány, a Fészek Alapítvány kurátora. Aktív tagja számos roma és nem-roma civil szervezetnek. Feladatának tekinti a cigány fiatalok újságíróképzését. Több tankönyv szerzője, társszerzője. Megszerkesztette az első Beás-magyar/magyar-beás szótárt. Férjével közösen három cigány irodalmi szöveggyűjteményt állított össze. Különböző folyóiratokban rendszeresen jelennek meg beás nyelvű műfordításai, interjúi.

Kassai Polgári Klub és a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága

A régióban meghatározó közösségépítő, identitásmegőrző, kulturális tevékenységükért részesültek megosztott Kisebbségért Díjban.

A Kassai Polgári Klub 1998 márciusában alakult meg azzal a szándékkal, hogy rendszeres kulturális, hagyományőrző, közösségalkotó, társadalom-

építő és identitásápoló tevékenységet folytasson a polgári értékek megőrzése, a toleranciára nevelés és a nemzetiségek, etnikumok közötti megértés kiépítése jegyében. A klub tagjai támogatják a kutatási módszerek kidolgozását, alkalmazását, helytörténeti feltáró munkák végzését és azok publikálását. Kétnyelvű programok, irodalmi estek, könyvbemutatók, helytörténeti kiállítások, szervezésével igyekeznek megkönnyíteni a vegyes házasságban élő családok bekapcsolódását a magyar kulturális életbe. Történelmi előadások által igyekeznek erősíteni a magyarság, különösen a fiatalok identitástudatát. Szoros együttműködést alakítottak ki a Szlovák Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Intézetével, valamint a helyi önkormányzati szervekkel. 2006 kiemelt eseménye a II. Rákóczi Ferenc újratemetésének centenáriuma alkalmából szervezett rendezvénysorozat, a Bocskai István halálának 400.

évfordulójáról, valamint Bartók Béla születéséről és az 1956-os forradalom és szabadságharcról való megemlékezés volt.

A *Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága* 1990 decemberében jött létre. A 70-es évektől kezdődően egyre több alkotó jelentkezett azzal a szándékkal, hogy a két világháború közötti kárpátaljai képzőművészet hagyományait, Erdélyi-Boksay örökségét kívánják folytatni. E művészek kezdeményezésére alakult meg a társaság, a II. világháború utáni első magyar művészközösségként Kárpátalján. A közösség új iskolát teremtett. Tagjai jelen vannak a magyarországi képzőművészeti életben is. Nagy sikerű egyéni és csoportos kiállítások egész sorát rendezték meg nem csak szűkebb pátriájukban, hanem az anyaország, Magyarország legismertebb szalonjaiban is, amelyek révén a társaság alkotói széles körű elismertségre tettek szert.

Nemzetiségi Gála a Magyar Művelődési Intézetben

„Az ország sorsát a nemzetiségekkel való együttérzéssel, együttműködéssel lehet jobbá tenni” - mondta Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke december 17-én, Budapesten, a Nemzetiségi gála megnyitóján, a Kisebbségek Napja előestéjén. Szili Katalin hangsúlyozta: a kisebbségi önkormányzatok vezetőivel továbbra is szeretné folytatni a párbeszédet. A jövőt csak akkor tehetjük jobbá, *„ha meg tudjuk fogni egymás kezét, ha tudunk időnként egymással beszélni, ha tudunk szót érteni, ha találunk olyan gondolatokat, kapcsolatokat, melyek összekötnek bennünket”* - fogalmazott a házelnök. Mint mondta, a kisebbségi lét egyúttal *„az alkotó, a nemzetet alakító létet és életet is jelenti”*. Hozzáfűzte: a Kárpát-medencei Magyar Képviselek Fórumához hasonló párbeszédet szeretne teremteni a parlamenten belül is.

Szili Katalin reményei szerint a 2007 márciusában megalakuló országos kisebbségi önkormányzatok erre lehetőséget biztosítanak. Emlékeztetett arra, hogy a kisebbségek parlamenti képviseletének megteremtésében előrelépés volt országos önkormányzataik megalakítása. *„Mi magunk csak annyit várhatunk el a határainkon túl élő magyarjainkért, amennyit mi magunk itthon megteszünk a saját kisebbségeinkért”* - fűzte hozzá. A rendezvényen Borbáth Erika, a Magyar Művelődési Intézet főigazgatója és Osztrogonác József, a Magyarországi Horvátok Szövetségének elnöke adta át a „Pro cultura Hungariae” díjakat: Boros Józsefné a szlovén kultúra ápolásáért; Onodi Daniela a szlovák kultúra megőrzéséért, a Magyar Rádió önálló szerb szerkesztőségének tagjai a szerb nyelv és kultúra felvirágoztatásáért; Fódi János zenész a magyarországi német kultúra ápolásáért; Koloszar István, a Veseli Gradiséanci hagyományörző kultúracsoporthoz vezetője a horvát nemzetiség érdekében végzett munkájáért; a Helidonaki Görög Hagyományörző Gyermekek- és Ifjúsági Táncgyűttes a görögök érdekében kifejtett kiemelkedő kulturális munkájáért; Lakatos Tibor, a Sátoraljaújhelyi Hagyományörző Cigány Együttes vezetője a roma kisebbségért tett munkájáért; a Jantra Bolgár Néptáncgyűttes a bolgár kisebbség identitásának megőrzéséért részesült az elismerésben.

A „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” díjazottak

Jantra Bolgár Néptáncgyűttes

A Jantra Bolgár Néptáncgyűttest 1996-ban alapították Magyarországon élő bolgár fiatalok. A táncgyűttes közel egy évtizedes fennállása alatt arra törekedett, hogy a bolgár folklór páratlan sokszínűségét elsajátítsa, ezért repertoárjában Bulgária valamennyi néprajzi régiójának autentikus táncai megtalálhatók. A táncgyűttes táncait eredeti bol-

gár népviseletben adja elő, törekedve a teljes hitelességre. A táncgyűttes koreográfusai Kaia Ivanova és Hriszto Ivanov a Bolgár Állami Népi Együttes volt koreográfusai. A táncgyűttes vezetői: Szalay Anna és Muszev Dancso. A táncgyűttes számos magyarországi és külföldi fesztiválon vett részt: 2005-ben, Palma de Mallorcán a Nemzetközi Néptánc Világfesztiválon több mint hatvan résztvevő közül a néptánc kategóriában második helyezést ért el.

A Jantra Bolgár Néptáncegyüttes nagyon sokat tesz a magyarországi bolgár kisebbség identitásának megőrzéséért, hagyományainak, kultúrájának ápolásáért és nagyon fontos szerepet tölt be a közösség összetartásában.

Sátorlajújhelyi Hagyományőrző Cigány Együttes:

Amikor 1981. májusában az Intézet az első hazai cigány folklór együttesek országos találkozóját megszervezte, várható volt, hogy jelentős új mozgalom indul útjára. Ennek a mozgalomnak az egyik legszebb gyümölcse az újhelyi együttes, amely jövőre ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. A kitűnő pedagógiai és szervező érzékkel megáldott Lakatos Tibor – az együttes vezetője – nemzedékeknek adta vissza a népzene és néptánc közösségformáló erejét felhasználva az önbecsülést és büszkeséget. Újhelyen kitüntetésnek számít a Cigány Együttes tagjának lenni, fegyelmezettséget és helytállást követelnek a tagoktól, példamutatást az élet minden területén. Immáron 12 éve szerveznek nagy sikerrel nemzetközi fesztiválokat, amelyre örömmel jönnek a külföldi együttesek – gyakran a saját költségükön. Tánctáboraikban napi 6-8 órában ropják egész héten át. Fellépéseikkel Dániában és Franciaországban, Szlovákiában, Csehországban, Hollandiában szereztek megbecsülést szülővárosuknak és Magyarországnak. Lakatos Tibor kiemelkedő munkájáért 2004-ben a hazai kisebbségért díjat is megkapta.

Helidonaki Görög Hagyományőrző Gyermekek- és Ifjúsági Táncegyüttes

1996. márciusában alakult görög származású gyerekek és fiatalok részvételével. Az együttes vezetője a kezdetektől Agárdi Elektra. A HELIDONAKI magyar jelentése KISFECSKE, ami egyrészt utal a tán-

cosok életkorára, másrészt a márciusra, a tavasz kezdetére, ami egyben egy új korszak kezdetének is számított 1996-ban a görög közösség életében. Az együttes célja: megismertetni a Magyarországon élő görög gyerekekkel szüleik, nagyszüleik hazájának kultúráját, népi hagyományait. Repertoárjában Görögország egész területéről megtalálhatók a görög népi táncok, melyeket a tájegységnek megfelelő népviseletben mutat be, törekedve a hitelességre. Az alakulástól kezdve műsoraival sike-

resen szerepelt és képviselte a magyarországi görög kultúrát több magyarországi és külföldi kulturális rendezvényen. Számos nemzetiségi műsorban volt lehetősége bemutatni a tánc, dal, vers, színjáték nyelvén a görög népi hagyományokat nemcsak a Magyarországon élő görögök, de a magyar és más nemzetiségű közönség számára is.

Koloszár István, horvát népművelő

Koloszár István több mint 30 éve vezeti a „*Veseli Gradiséanci*” hagyományőrző kultúracsoportot. Szaktudásával, hozzáértő munkájával a csoport számos fesztiválon ért el elismeréseket itthon és külföldön egyaránt. Repertoárja sokoldalú, a dalokat, táncokat és a koreográfiákat maga az együttes vezetője tanította be, állította össze. A gradistyei táncokon túl, más magyarországi horvát népcsoportok kultúráját is feldolgozzák. Közössége szak tekintélynek tartja, de rangos koreográfusok, szakemberek is több ízben elismerték munkáját. Legutóbb, 2005-ben kapott Arany Diplomát a Horvát Kultúra Szabórától, az ismert horvátországi hagyományőrző intézettől. Csoportjával rendszeresen fellép *Horvátországban, Szlovákiában, Ausztriában, Németországban és Erdélyben* is. Koloszár István emberi tartása, korrekt példamutató kapcsolatokat ápoló tevékenysége miatt is kivívta környezete elismerését.

Fódi János. zenész, zenetanár és karnagy

1933-ban született, nyugdíjazásáig igazgatóként állt a *Csolnoki Német Nemzetiségi Zeneiskola* élén. Nevét országosan és nemzetközileg is ismerik és elismerik. Életműve elismeréseként a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata 2002-ben az „*Ehrennadel in Gold*” kitüntetést, a Landesrat pedig 2006-ban a *Josef-Gungl-Emlékéremet* adományozta Fódi Jánosnak. Rendszeresen szervez karnagyok számára továbbképzéseket, és zeneiskolai tananyagok összeállításá-

ban is segédkezett. Javaslata alapján alakult meg négy évvel ezelőtt a *Magyarországi Német Ifjúsági Válogatott Fúvószenekar*, valamint szerveződött a *Régi hangszeres zenészek találkozója*, melyek óriási sikert aratnak még ma is, és a szervezet hagyományos programjává váltak. Fódi János nem csupán hazai szinten játszik jelentős szerepet a zenei életben, hanem külföldön is. Nagyon jó kapcsolatokat épített ki bajorországi, déltiroli, Trentino-beli (Olaszország) zenei szövetségekkel. Fódi János a magyarországi német nemzetiség kulturális életének jelentős kulcsfigurája.

Magyar Rádió Pécsi Szerb szerkesztősége

A Magyar Rádió szerb nyelvű adása közös szerb és horvát (akkori szóhasználattal „délszláv”) adásként jött létre több mint ötven évvel ezelőtt Pécsen. Az önálló szerb műsor 1991-ben alakult meg. Azóta napi műsorként jelentkezik. E műsorok hozzájárulnak a magyarországi szerb kultúra ápolásához és megőrzéséhez egyrészt a kulturális rendezvényekről szóló rendszeres színvonalas tudósítások révén, másrészt a színvonalas kulturális műsorok és a nemzetiségi zenei kultúra közvetítésével. Az ismeretterjesztő műsorok, műsorszámok bővítik a hallgatóság műveltségét, szerb történelmi és kulturális ismereteit, hozzájárulnak a magyarországi szerb kultúra ápolásához és megőrzéséhez.

A szerkesztőség tagjai újságírói munkájukon kívül, magánemberként is igen komoly közművelődési, kulturális tevékenységet fejtenek ki. Kezdeményezői és társkivitelezői voltak olyan nagyrendezvények megszervezésének, mint a „*Sabor srpske kulture*” nevű kulturális seregszemle: az országos vers és prózamondó verseny, az országos szerb népzenei és egyházi zenei seregszemle, az amatőr diák-színház körök találkozója. A szerkesztők Pécsen évente nagyszabású népzenei koncertet szerveznek.

A szerkesztőség alkotóközösségként is, munkatársai pedig egyénként meghatározó szerepet vállalnak a magyarországi szerbség identitásának megőrzésében.

Bajtai László felvételei

Onodi Daniela, rendező, dramaturg, népművelő

Onodi Daniela csaknem két évtizede tevékenykedik a magyarországi szlovákok kultúrájának megőrzéséért, felvirágoztatásáért. Pozsonyi születésű, ott szerzett diplomát a Színház és Filmművészeti Főiskola dramaturg szakán. Számos szlovák országos rendezvény főszervezője, például a *Szlovák Egyházi Kórusok Találkozója*, a *Magyarországi Szlovákok Napja*, „*Gyerekek a gyerekeknek*” Országos Színháztársaság-seregszemle, stb. Jövőre lesz tíz esztendeje, hogy ismét életre hívta a magyarországi szlovák színháztársaságot. A *Vertigo Szlovák Színház* kezdetben amatőr szintársulattal járta az országot, később professzionális tagozattal bővült. Onodi Daniela nevéhez fűződik az akkreditált szlovák nyelven zajló drámapedagógiai óvónők és szlovák szakos pedagógusoknak szánt képzés beindítása. Munkájával nemcsak a hazai szlovákság kulturális fejlődéséhez járul hozzá, hanem a szlovák-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítésében is nagy szerepe van.

Személyében kreatív, pontos, lelkiismeretes, odaadó embert ismert meg és tisztel a magyarországi szlovákság. Több, mint kiváló szakember: *segítőkéz kolléga, barát*.

Boros Józsefné, Pavlics Irén

Boros Józsefné, vagy ahogy mindenki ismeri: Irénke, pályáját pedagógusként kezdte. 1972-ben került Budapestre. Azóta szervezi országos szinten a magyarországi szlovének kulturális életét, a kapcsolattartást az anyaországgal, Szlovéniával.

1990-ben aktívan részt vett az első önálló hazai szlovén szervezet, a Magyarországi Szlovének Szövetsége létrehozásában, melynek napjainkig is elnökségi tagja.

Számos kisebb-nagyobb kulturális program főszervezője. Különös gondot fordít a rábavidéki szlovén kulturális csoportok bemutatására, a művészeti kiállítások, könyvbemutatók, irodalmi műsorok szervezésére és az anyaország minél teljesebb megismertetésére. A rendezvényeiken rendszeressé tette a tagság és a vendégcsoportok közös dalolását. Az ő kezdeményezésére folyik jelenleg az egyesületi népdalkör szervezése is. Pavlics Irén az anyanyelv és a szlovén kultúra ápolásának, megőrzésének kiemelkedő és elismert személyisége úgy a rábavidéki szlovének, mint az anyaországi szlovének körében. Kulturális tevékenységét elismerő díjak:

A Magyarországi Szlovének Szövetsége elnökségének „*Za Porabje / Rába-vidékért*” kitüntetését, annak alapítása évében elsőként vette át 1994-ben. 2000-ben vehette át a „*Kisebbségéért*” díjat.